

Repræsentanter være de eneste, som afgjøre Communerens Anliggender, kan jeg ikke indsee, at dette skulde være en Grund til at stræmme os tilbage, naar det i Grundlovens Paragraph hedder, at der skal være en selvstændig Styrelse i Communerne. Ved den tidligere Sags Behandling gjorde jeg opmærksom paa, at det forekom mig tvivlsomt, om det ikke var stridende imod Grundloven, at det tillodes Communalbestyrelserne i Forbindelse med Indenrigsministeren at fastsætte, hvor store Udgifter der kunde udredes af Communerne. Jeg maa tilføje, at jeg ikke har hørt nogen Ytring, som har belyst dette Punkt, men jeg er ved nærmere Overveielse kommen til den Mening, at det virkelig strider imod Grundloven, og derfor vil jeg haabe, at det Udvalg, som formentlig bliver nedsat, vil hæste sin Opmærksomhed ogsaa paa dette Punkt. — Med Hensyn til Lovens Form vil jeg tillade mig den Bemærkning, at det vilde forekomme mig rigtigt, naar man satte §§ 7 og 17, der angaae midlertidige Forhold, hen i Slutningen af Loven som midlertidige Bestemmelser. Det er noget Betydeligt i al Fremtid at see disse Paragrapher midt i en Lov, hvor de ikke mere have nogen Betydning. — De fleste Punkter, der foreligge, have allerede været udførligt berørte, men jeg skal dog, da jeg har Ordet, tillade mig at nævne nogle af dem, med Hensyn til hvilke jeg ganske billiger, hvad der fra flere Sider er sagt. § 1 bestemmer, at Sognepræsterne skulle kunne vælges ind i flere Sogneforstanderskaber, men jeg er af den Mening, at de ikke burde kunne vælges ind i noget af dem. Regjeringen synes at være gaaet ud paa, igjennem denne Lov at gjøre Præsterne til Statstilsynsmænd med Hensyn til Communerens Anliggender, og det forekommer mig derfor rigtigt, at de alene ikke vare Medlemmer — af Sogneforstanderskabet. Jeg vil dertil sige, at det ogsaa forekommer mig, at det var langt rigtigere, om man lod Præsterne være heelt udenfor denne borgerlige Kreds, og lod dem alene give sig af med deres særlige Embede. Der blev talt om, at Skolevæsenets Stilling efter dette Lovforslag var høist uklar, og at den burde forandres. I saa Henseende

kan jeg ganske henholde mig til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem fra Sørs Amts 4de Valgkreds (Holstein-Holsteinborg), thi det er ganske vist, at det ikke kan være heldigt eller retfærdigt, at Sognepræsten skal have en saadan særlig Indflydelse paa Skolens Gjerning som den, der her gives ham, især naar man betænker, at det er ved Communerens egne Midler, at Skolen opretholdes. Jeg hørte vel de Bemærkninger, den høitærede Indenrigsminister fremførte om dette Punkt, men de vare efter min Mening ikke af den Betsaffenhed, at de kunde svække, hvad der blev udtalt af den nævnte ærede Rigsdagsmand. — Ved samme Leilighed blev der omtalt et Forhold, som flere Gange er kommet frem her, efterat vi have faaet den nye Skolelov, som har givet Communen nogen Ret med Hensyn til Skolelærerembedernes Besættelse; det angaaer Klager over Misbrug af Indstillingsretten til Skolelærerembeder. Jeg kan ikke see, at disse Klager have Noget at betyde, og de ere for en stor Deel fremkomne fra dem, som have mistet Retten til alene at raade over Skolelærerembedenes Besættelse. De ere imidlertid paa en Maade Part i Sagen, og naar man vil see hen til, hvad der er skeet, før den nævnte Lov udkom, troer jeg, man vil finde, at der ogsaa da er gjort Misbrug; det følger jo med den menneskelige Myndighed, at der gjøres Misbrug, snart til den ene og snart til den anden Side. Nu bliver det sagt, at det er Bøndernes Venner, som blive begunstigede, men tidligere var det ikke sjældent Herremændenes Tjenere og Venner, som bleve det, og det kan da gaae lige op. Der er efter min Mening ikke nogen Grund til at føre Klage i saa Henseende, navnlig naar man henholder sig til saadanne Mænd, — og det er man jo nødt til —, hvem Loven giver Ret til at tage imod slige Embeder. — Med Hensyn til, at der i § 19 er bestemt, at Amtsraadene directe skulle udfølge Skatterne paa Hartkornet, vil jeg tillade mig at henstille til dem, som maaskee ere mere sagkyndige end jeg i slige Sager, om det ikke vilde være rigtigt, at man lod den directe Besættning paa Hartkornet fra Amtsraadets Side falde bort, og indskrænkede sig til at lade Amtsraadet tildele hver Commune et vist Beløb at udrede